

NYILATKOZAT

a gyermekvédelemben tapasztalható súlyos bántalmazásokról és a 112-es segélyhívó új "gyermekvédelmi funkciójáról"

Az utóbbi években - különösen a **kegyelmi botrány** kirobbanása óta - több gyermekvédelmi intézményben zajló **gyermekbántalmazási eset**¹ is napvilágot látott, amelyek esetében nem történt valódi felelősségvállalás, a rendszerszintű problémák kezelése, valamint az átláthatóbb működés irányába történő elmozdulás. A legfrissebb, a **szolnoki befogadó gyermekotthonban** történt súlyos bántalmazási eset² is rámutat arra, hogy ma Magyarországon a súlyosan traumatizált, családjukból kiemelt gyerekek olyan állami gondoskodási rendszerbe kerülhetnek, ahol nemcsak hogy nem kapnak védelmet, hanem **további bántalmazásoknak, elhanyagolásnak** (intézményi bántalmazásnak³) vannak kitéve. Ezt tovább nehezíti a jelenlegi gyermekvédelmet jellemző **túlzsúfoltság, szakemberhiány** és a gyermekvédelmi dolgozók rendkívüli **túlterheltsége**. Ez a helyzet alapjaiban kérdőjelezi meg a gyermekvédelmi rendszer működésének **hatékonyágát**, továbbá teljes mértékben aláássa a rendszerbe vetett szakmai és társadalmi **bizalmat**.

Ebben a bizalomvesztett, összeomlás közeli helyzetben a gyermekvédelem égető problémáira, a gyermekeket érintő rossz bánásmódra a 112-es azonnali segélyhívószám új bejelentési funkciójának bevezetése⁴ sem fog megoldást nyújtani. Fontosnak tartjuk hangsúlyozni, hogy a 112-es hívószámot **az életveszélyes, azonnali beavatkozást igénylő helyzetekben** kell hívni, ahol rendőri, katasztrófavédelmi vagy orvosi segítség szükséges, ahogy ez eddig is természetes és ismert volt mindenki számára. Ezzel szemben az új funkció **elsősorban a gyermekvédelmi gondoskodásban élő gyermekeket érintő bántalmazás gyanújával kapcsolatos bejelentések fogadására** szolgál, így a bűncselekmények esetleges gyanújának kezelésén túl nem feltétlenül jelent előrelépést, mivel más esetekben nem biztosítja, hogy a hívásokat speciálisan képzett gyermekvédelmi szakemberek kezeljék a hivatalos protokoll szerint. Továbbá **párhuzamos eljárásokat** is eredményezhet a már működő, hasonló célokkal létrehozott hívószámokkal, különösen a minden vármegyében működő **gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti telefonszolgáltatással**⁵, az **Országos Gyermekvédő Hívószámmal** (80212021)⁶, a **Kék Vonal Gyermekkrízis Alapítvány** által működtetett - **Európában egységes - gyermeksegélyvonalakkal** (116 000 Eltűnt és Bántalmazott Gyerekekért, 116 111 Lelkiségegy-vonal)⁷ és a gyermekbántalmazási ügyekkel is foglalkozó **Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal** (OKIT: 802055209)⁸. E hívószámokat ugyanis célzottan gyermekbántalmazással kapcsolatos esetek bejelentésére létesítették, a hívásokat kifejezetten erre képzett szakemberek fogadják, és meghatározott működési rend szerint nyújtanak segítséget, illetve

¹ A Bicskei Kossuth Zsuzsa Gyermekotthont érintő kegyelmi botrány, a Budapesti Szőlő utcai Javítóintézet, a Rákospalotai Javítóintézet és Speciális Gyermekotthon, valamint a Fóti Károlyi István Gyermekközpont nyilvánossá vált esetei.

² <https://rti.hu/hazon-kivul/2025/08/17/szolnoki-befogado-otthon-gyerekbantalmazas-vadak>

³ Ha a gyermekek védelmére létrehozott rendszer nem működik vagy diszfunkcionálisan működik, s ezzel hozzájárul a bántalmazás késedelmes elhárításához, vagy be nem avatkozásával a folyamatos károsodáshoz.

⁴ <https://www.police.hu/hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/kozrendvedelem/tedd-le-a-terhed-gyermekvedelmi-zold-szam>

⁵ A Gyvt. 40/A. § (2) ad) pontja szerint: "A gyermekjóléti központ (...) gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot biztosít."

⁶ A Gyvt. 17. § (7) b) pontja 2017. január elsejétől nevesíti a gyermekvédő hívószám működtetésével kapcsolatos feladatot:

„Az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv gondoskodik a jelzőrendszer hatékony működését és fejlesztését szolgáló a) képzések szervezéséről, módszertan kidolgozásáról, és b) 24 órás, ingyenesen hívható telefonos szolgáltatás működtetéséről."

A Gyermekvédő hívószámmal kapcsolatos 2019-es szakmai ajánlás elérhető:

https://tamogatoweb.hu/letoltes/2019/2019_szakmai_ajanlas_keszenleti_szolgalat.pdf

Készenléti szolgálatok listája – Szociális Ágazati Portál

⁷ 2007-ben az Európai Bizottság határozatot fogadott el a 116-tal kezdődő hatjegyű telefonszámok társadalmilag hasznos célra történő egységes használatáról az Európai Unió tagországaiban. További információk: https://kek-vonal.hu/?gad_source=1&gad_campaignid=11622081728&gbraid=0AAAAACOUZYDr_oCovpsvLbRXnsJ_xWoZT&gclid=Cj0KCQjwqqDFBhDhARisAIHTIk8zX3dbhmvvz7RRI4xHLcdfqR-oDznUdJZtq-6aPCKcY3aJJTJOWcaAosnEALw_wcB

⁸ <https://okit.hu/>

tesznek intézkedéseket. Ezért vélelmezhetően a 112-es gyermekvédelmi hívószám jellemzően hívásátírányítási feladatokat lát majd el a diszfunkcionálisan működő gyermekvédelmi rendszer felé.

Álláspontunk szerint a **már meglévő gyermekvédelmi hívószámok hatékony működését is indokolt támogatni, valamint a szélesebb közösség, a családok és a gyermekek számára ismertté tenni.** Hangsúlyozzuk, hogy a gyermekvédelem akut, rendszerszintű problémáira nem a 112-es - egységes európai - segélyhívószám bővítése a megoldás, hanem - a Gyermekjogi Civil Koalíció által több ízben megfogalmazott részletes gyermekvédelmi **reformjavaslataival**⁹ összhangban - különösen a **gyermekvédelemben dolgozó szakemberek megfelelő támogatásának, tisztességes bérezésének és erkölcsi megbecsülésének megteremtése, a gyermekvédelmi alapellátás és szakellátás működési feltételeinek haladéktalan megerősítése. Továbbá a jelenleg kórházban hagyott több mint 300 csecsemő helyzetének azonnali gyermekközpontú rendezése és a teljes gyermekvédelmi rendszer átfogó átvilágítása** (különösen a francia Nemzetgyűlés példájából¹⁰ kiindulva) a rendszerszintű problémák beazonosítására és megoldási javaslatok megfogalmazására.

A gyermekvédelmi rendszer átláthatósága, számonkérhetősége és működésének szakmai színvonala elengedhetetlen ahhoz, hogy a bántalmazott és más veszélyeztetett helyzetben lévő gyermekek számára **igazi és hatékony segítséget, támogatást** lehessen biztosítani. Ameddig azonban nem történik meg a gyermekvédelmi rendszer valódi átvilágítása, és a szaktárca a gyermekvédelmi rendszer jelenlegi súlyos diszfunkcionális működését haladéktalanul nem szünteti meg, addig nem fog helyreállni a gyermekvédelem szakma presztízse, a gyermekvédelmi jelzőrendszerbe vetett bizalom, valamint a **veszélyeztetett gyermekek sem jutnak megfelelő segítséghez, védelemhez.**

Fontos hangsúlyozni, hogy a súlyosan túlterhelt és alulfinanszírozott gyermekvédelmi rendszer ellenére is az **elhivatott, hozzáértő szakemberek és a nevelőszülők áldozatos munkájának köszönhető,** hogy még működnek magas színvonalú intézmények és nevelőszülői hálózatok, valamint az, hogy a gyermekvédelmi rendszer – egyelőre – **nem omlott össze teljesen.**

A Gyermekjogi Civil Koalíció a fentiekre tekintettel ismételten arra kéri a szaktárcát, hogy mielőbb valósítsa meg a magyar gyermekvédelmi rendszer igazi és gyökeres reformját, amely a gyermekek valós szükségleteit és jogaik mind teljesebb érvényesítését helyezi előtérbe.

Természetesen továbbra is nyitottak vagyunk a szaktárcával való szakmai egyeztetésre, a párbeszédre, akár a reformjavaslattal, akár a hívószámok összehangolásával kapcsolatban.

Budapest, 2025. szeptember 2.

A Gyermekjogi Civil Koalíció szervezetei részéről:

Bagázs Közhasznú Egyesület
Család, Gyermekek, Ifjúság Közhasznú Egyesület
Élményakadémia Közhasznú Egyesület
Gyerekesély Közhasznú Egyesület (GYERE)
Háttér Társaság
Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány
Igazgyöngy Alapítvány
Kék Vonal Gyermekkrízis Alapítvány
Magyar LMBT Szövetség
Magyar Női Érdekérvényesítő Szövetség

⁹ A Gyermekjogi Civil Koalíció 2024. március 5-i 12 pontos javaslatcsomagja: Mit kíván a magyar gyermekvédelem, elérhető: <https://gyermekjogicivilkoalicio.hu/aktualis/mit-kivan-a-magyar-gyermekevedelem-javaslatcsomag/>

A Gyermekjogi Civil Koalíció 2025. március 8-i 7 pontos nyilatkozata: Mit kíván a gyermekek védelme 2025-ben? Azonnali intézkedéseket!, elérhető: <https://gyermekjogicivilkoalicio.hu/mit-kivan-a-magyar-gyermekek-vedelme-2025/>

¹⁰ A francia Nemzetgyűlés 2024. október 12-én létrehozott egy vizsgálóbizottságot a gyermekvédelmi közpolitikák hiányosságainak feltárására, melynek jelentését 2025. április 1-jén tették közzé. A jelentés keretében több mint 120 meghallgatást tartottak, 83 órányi bizottsági ülés és több tereplátogatás zajlott, hogy feltárják a gyermekvédelem legégetőbb hiányosságait. A jelentés részletesen elemzi a gyermekvédelmi rendszer strukturális nehézségeit, az intézményi visszaéléseket, valamint a szakmai és intézményi működés problémáit, és megoldási javaslatokat fogalmaz meg. Elérhető: https://www.assemblee-nationale.fr/dyn/17/rapports/cease/117b1200-ti_rapport-enquete?fbclid=IwY2xjawMVy4JleHRuA2FlbQlxMABicmlkETB6TTd4bjA0eHVFTkdIcJRXAR60oITywhB0F6R4sgeAI0OuLjtHqyxV5SPwWnj2p1fHlR8L0bpelVzFqZQ2Q_aem_AZcdwG7nxX95yQpVqvTlrQ

Magyarországi Terre des hommes Alapítvány "Lausanne"
MPT Gyermekvédők Korczak Közössége
Pressley Ridge Magyarország Alapítvány
Rosa Parks Alapítvány
SOS-Gyermekfalu Magyarországi Alapítványa
Szociális Munkások Magyarországi Egyesülete
Szociális Szakmai Szövetség
Társaság a Szabadságjogokért
UNICEF Magyar Bizottság Alapítvány
Validity Alapítvány
Világszép Alapítvány

és egyéni szakértők, mint:

Aczél Anna
Adler Katalin
Békés Zoltán
Bíró Dalma
Dr. Baracsi Katalin
Dr. Gellér Judit
Dr. Gyulai Edina
Dr. Hegedűs Judit
Dr. Herczeg Rita
Dr. Jánoskúti Boglárka
Dr. Katonáné dr. Pehr Erika
Dr. Kovács Zsuzsanna
Dr. Makai Éva
Negrea Vidia
Németh Barbara
Dr. Révész Magda
Dr. Toma Andrea
Dr. Tóth Zsófia
Varga-Sabján Dóra
Váradi Éva

A nyilatkozattal megfigyelő szervezetként egyetért:

Emberi Jogi Nevelők Hálózata